

РОМАНА РИБИЋ, 1970-
Факултет музичке уметности
Универзитет уметности Београд

УДК: 025.31:78
78.071.1:929 Стојановић П.
ID: 211964684

**КАТАЛОГИЗАЦИЈА ЗАОСТАВШТИНЕ РУКОПИСНИХ
МУЗИКАЛИЈА КОМПОЗИТОРА ПЕТРА СТОЈАНОВИЋА
(1877-1957) ИЗ ФОНДА БИБЛИОТЕКЕ ФАКУЛТЕТА МУЗИЧКЕ
УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ**

Сажетак: У раду је представљена обрада рукописне заоставштине музикалија композитора, виолинисте, диригента и педагога Петра Стојановића (1877-1957), једног од најзначајнијих српских музичара прве половине 20. века. Жанровски разноврсна рукописна нотна грађа, која броји 224 јединице, заједно са документима, фотографијама и скицама композитора, сачувана је у Архиву Библиотеке Факултета музичке уметности у Београду. Опис грађе је током каталогизације прилагођен Међународном стандарду за обраду штампаних музикалија ISBD(PM). Формиране су две врсте каталога: ауторски лисни и ауторски, стручни и предметни електронски каталог у COBISS систему. У плану су израда биобиблиографије композитора и објављивање рукописа након истека ауторских права.

Кључне речи: Петар Стојановић, музикалије, рукописи, заоставштина, каталогизација, ISBD(PM)

Под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, а на основу конкурса за суфинансирање пројеката из области заштите, очувања и презентације архивске грађе, Библиотека Факултета музичке уметности пописала је и каталогизовала рукописну заоставштину музикалија српског композитора, виолинисте, диригента и педагога Петра

Стојановића (1877-1957), једног од најзначајнијих домаћих музичара прве половине 20. века, који је стекао међународни реноме.¹

Библиотека Факултета музичке уметности у Београду (до 1973. године под називом Музичка академија) формирана је и почела са радом 1937. године, паралелно са настанком Факултета.² Њени оснивачи били су композитори Коста П. Манојловић (1890-1949), Стеван Христић (1885-1958) и Петар Стојановић. Једна је од најбоље снабдевених музичких библиотека на простору Балкана. Поред изузетно богатог основног фонда (стручна литература из области музике – монографске и периодичне публикације, музикалије, звучна и аудовизуелна грађа), Библиотека поседује вредну збирку старе и ретке књиге из области музике (1.166 јединица музикалија и часописа), као и легате композитора и етномузиколога Владимира Ђорђевића, затим композитора Миленка Живковића, Милоја Милојевића, Јосипа Славенског, диригента Борислава Пашћана, музичког писца и диригента Душана Сковрана, оперског певача Николе Цвејића и руске балерине Марине Олеџине.



Петар Стојановић

Петар Стојановић (1877-1957)

Петар Стојановић рођен је у Будимпешти 7. септембра 1877. године. Четвртину свог животног и стваралачког века провео је у Аустроугарској царевини. Подаци о његовом најранијем школовању нису познати. У родном Будиму је већ у двадесетој години наступао на концертима као соло виолиниста и камерни музичар. Студије виолине прво је завршио у Будимпешти, да би на Конзерваторијуму у Бечу поново дипломирао виолину, а код еминентних професора паралелно и композицију. У том граду је потом стекао велики углед као извођач и композитор. Седам година након

¹ Пројекат под називом *Обрада рукописних музикалија Петра Стојановића (1877-1957). Израда електронског каталога и библиографије композитора*, реализован је у периоду од 15. јануара до 15. децембра 2013. године, у складу са планом који је предат Министарству културе и информисања, на основу Уговора бр. 451-04-538/2012-02 од 04.10.2013. године. Аутор овог текста уједно је и руководиоца пројекта.

² Упор.: Романа Рибич, „Библиотека Факултета музичке уметности у Београду“, у: *Панчевачко читалиште*, год. 8, бр. 14 (2009), Панчево, стр. 76-80; „Библиотека Факултета музичке уметности у Београду : најбогатија ризница музичке литературе у земљи“, у: *Музика класика : ревија класичне музике*, год. 4, бр. 12 (2013), Београд, стр. 35-37.

завршетка Првог светског рата и распада Аустроугарске царевине, одлучио је да се настани у Краљевини Југославији. У новој средини он наставља плодан период стваралачког и репродуктивног рада. Наступа у улози солисте, члана камерних ансамбала, диригента, концертмајстора Београдске опере и члана Београдске филхармоније, а тада започиње и његово интензивно педагошко ангажовање. Био је професор у музичкој школи „Станковић“, њен четврти по реду директор, а затим је предавао као редовни професор виолине и камерне музике на тадашњој Музичкој академији.

Садржај и сѝрукѝура заосѝавишѝине

Стваралачки рад Петра Стојановића одвијао се током две фазе – ‘бечке’ (1904-1925) и ‘београдске’ (1925-1957). Његов опус је изузетно богат и разноврстан, и обухвата широк спектар жанрова - **вокално-инструменталне композиције** (музику за сцену – балете, музичку драму, опере, оперете; соло песме за глас и клавир и за глас и оркестар); вокалне композиције (хорове); **инструменталне композиције – музику за оркестар** (програмска дела; дела за виолину, виолу и флауту с оркестром; концерте за виолину, виолу, виолончело, контрабас, флауту, алт саксофон, фагот, хорну, ‘двоструке’ концерте – за две виолине и оркестар, за виолину, клавир и оркестар); **камерну музику** (дуа, трија, квартете, квинтет); **дела за солистичке инструменте с клавиром** (за виолину, виолу, виолончело, флауту, кларинет и фагот); **композиције за солистичке инструменте** (клавир соло, виолину соло и флауту соло); **инструментална дела** (школе за виолину); **написе о музици**.³

Већина музикалија представља рукописну грађу. Објављене су школе за виолину,⁴ неколицина сценских радова,⁵ као и поједине композиције за

³ Попис композиција види у: Романа Рибѝић, „Стваралачка ризница Петра Стојановића (1877-1957)“, у: *Зборник Матице срѝске за сценске уметѝности и музику*, бр. 28-29 (2003), Нови Сад, стр. 161-185.

⁴ Инструктивна дела: *Виолинска школа : за шѝемељно увежбавање III ѝозиције и мењање са нижим ѝозицијама* (Београд : Ј. Фрајт, б. г.), *Основна школа за виолину, I свеска* (Београд : Државна штампарија, 1937), *Нова основна школа за виолину у чеѝири свеске* оп. 47, у шест издања (Београд : Просвета, 1955-63).

⁵ Опера *Тѝар*, оперете *Девојка на мансарди* и *Орлић или Војвода од Рајхшѝајта* (Leipzig : L. Doblinger, 1906, 1912, 1917).

оркестар,⁶ камерне композиције,⁷ дела за виолину и клавир⁸ и чланци о музици,⁹ док су одређене хорске песме литографисане.¹⁰

У легату се налазе још и фотографије, документи (молба са кратком биографијом Министарству просвете за признавање година стажа проведених у националној служби; молба ректору Академије из 1941. године за продужетак рада у служби, након испуњавања услова за одлазак у пензију; решење Републичке комисије за социјално осигурање уметника о признавању пензије удовици Љубици П. Стојановић на основу личне пензије њеног супруга), грамата бугарског цара Бориса III (из 1938. године), програми концерата, умрлица, чланска карта Библиотеке Музичке академије (за 1938/39. годину), писмо уредника Радио ВВС-ја,¹¹ скице композиција, распоред музичких нумера за ТВ емисије, уредно вођен дневник (*Tagebuch*) тамнозелених тврдих корица, димензија 16x13 cm са подацима о рођењу кћери и сина.

Нотни рукописи (аутографи и преписи), као и остала писана документа и фотографије из заоставштине уметника, највећим делом се налазе у Архиву Библиотеке Факултета музичке уметности у Београду.¹² Један део објављених композиција сачуван је у Архиву Музиколошког института САНУ. Имамо сазнања да и поједине бечке библиотеке садрже неколицину, вероватно штампаних, издања. Међутим, постоји и могућност да Стојановићеви потомци такође поседују одређене партитуре.¹³

⁶ *Rondo brilliant, Serenada* оп. 112, Концерт оп. 1 бр. за виолину и оркестар (Wien : L. Doblinger : Universal Edition, 1904, 1954, 1980).

⁷ Квинтет оп. 9, Квартет оп. 15, Трио оп. 16 (Leipzig : Fr. Kistner : L. Doblinger, 1909, 1913).

⁸ *Хумореска* [...] (Wien : Doblinger : Edition Slave; Београд : Јован Фрајт : Савез композитора Југославије, 1904-55).

⁹ Стојановићеви чланци објављени су у дневним новинама *Дан и Време*, листовима *Ејоха и Засјава* и часописима *Музика* и *Гласник Музичкој друштва „Сћанковић“*.

¹⁰ Песме за мешовити хор: *И молио сам очи, Где сћанак мој, Болна лежи...* (Београд : Радио хор : Југословенски певачки савез, б. г.).

¹¹ Одговор (куцан писаћом машином) уредника Радио ВВС-ја Ерика Вара (Eric Warr) од 22. новембра 1956. године о евентуалном извођењу Стојановићеве симфонијске поеме *Сава* којом би, у Њујорку, дириговао чувени маестро Леополд Стоковски (Leopold Stokowski, 1882-1977).

¹² Један део штампаних издања и преписа је каталогизован још за живота аутора: Први концерт за виолину и оркестар оп. 1 (у обради за виолину и клавир), комади за виолину и клавир (*Серенада* оп. 2, *Souvenir de Zombor* оп. 27, *Мајтерински језик* оп. 31, *Југословенски рондо* и *Хумореска* оп. 113), Школа за виолину оп. 47, камерна музика (Квинтет оп. 9, Квартет оп. 15, Трио оп. 16), оперета *Девојка на мансарди*, сонате за клавир оп. 58, бр. 1 и 2.

¹³ Једини познати потомак је Михаило Димитријевић из Београда, правник у пензији, унук Петрове рођене сестре Станке.

Како у Архиви Факултета музичке уметности не постоје подаци о завештању, нисмо у могућности да квалификујемо рукописну грађу у смислу легата или библиотеке целине.¹⁴ С обзиром на то да је заоставштина пописана у инвентару нота тек 1967, десет година након композиторове смрти, претпостављамо да је оставилац био сâм Стојановић за живота или, можда, ауторова друга супруга, након његове смрти.¹⁵

Посебна вредност ове рукописне грађе је и у томе што је, поред легата Јосипа Славенског (1896-1955), једина у целини постојећа, готово искључиво рукописна заоставштина у фонду Библиотеке.

Нотни рукопис је углавном читак, прав или искошен. Композиције су писане плавим или, чешће, црним мастилом, а понекад и графитном оловком, а тако су забележене и мање читљиве примедбе. Партитуре, димензија између 30 и 35 cm, налазе се у зеленим картонским корицама (фасциклама), димензија 36 cm. Музички текст писан је на неповезаном, савијеном папиру (два листа, четири стране), веома често без пагинације, која је уследила вероватно накнадно, током инвентарисања.

Обрада фонда

Обрада рукописне заоставштине одвијала се у неколико фаза. Утврдили смо да је рукописна грађа била складиштена у орману Архива Библиотеке у читаоничком простору, обележена, у горњем левом углу, произвољном сигнатуром - словом N и бројевима од 93 до 362.¹⁶ Након обраде грађа је заштићена од влаге и светлости, и смештена у посебни метални орман у сутерену, у магацинском делу Факултета. У инвентару нотног материјала (укупно од броја N 12981 до N 19970), композиције су пописане под инвентарским бројем N 13945 – N 14030, N 14032 – N 14033 и N 14036 – N 14261.¹⁷ Постоји,

¹⁴ Упор. Светлана Мирчов, „Библиотеке целине и библиотеке легати“, у: *Гласник Народне библиотеке Србије*, бр. 1 (2004), Београд, стр. 11-16 и Вања Шмуља, „Библиотеке целине и легати у библиотекама Републике Српске“ у: *Читалиште*, год. 12, бр. 23 (новембар 2013), Панчево, стр. 52-61.

¹⁵ Ауторско право је прешло са Стојановићеве друге супруге Љубице П. Стојановић (?) на њену рођену сестру, а потом на сестричину њеног супруга, професорку Факултета музичке уметности у Београду, Гордану Марјановић.

¹⁶ Под бројевима N 1 – N 92 и N 363 (инв. бр. N 13850 - N 13944 и N 14262) налазе се различите штампане композиције домаћих и страних аутора, које такође припадају Стојановићевој заоставштини.

¹⁷ У попис су укључене и две соло песме Петровог оца, Евгенија Стојановића (1837-1904), под инвентарским бројем N 14217 – N 14218 и соната за клавир Петровог сина Александра (1915-?), N 14212.

међутим и прескок у сигнирању, при чему је редослед инвентарског броја задржан (N 322 = N 14231 и N 333 = N 14232). Укупно 107 јединица у лисном каталогу било је снабдевано оскудним информацијама. Недостајали су прецизни подаци о месту и години настанка дела, као и неопходне напомене везане за карактеристике одређене композиције. Првобитно је евидентирано 138 опуса, а након детаљне обраде регистрована су 224 рукописна записа (од укупно 248, укључујући и штампане композиције). С обзиром на то да је изванредан број композиција обрађен у две или више верзија (нпр. у форми партитуре, али и клавирског извода), евидентирани су као посебне јединице. Уследила је израда новог пописа на основу инвентарског броја и оквирно утврђивање година настанка дела за композиције које нису обележене бројем опуса. Након разврставања композиција по жанровима, аутографима, преписима, прерадама и недовршеним делима, извршили смо стручну класификацију према УДК систему. Заступљене области су: 78.089.62 (партитуре великог формата), 78.089.64 (оркестарске деонице са или без партитуре), 78.089.7 (клавирски изводи), S. 784 (соло песме), 784.089.64 (хорови), 785.7 (камерна музика), 786.2 (клавир), 787.1 (виолина), 787.2 (виола), 787.3 (виолончело), 787.4 (контрабас), 788.41 (хорна), 788.5 (флаута), 788.6 (кларинет), 788.8 (фагот).¹⁸ На исти начин грађа је поређана на полицама у орману.

Прегледањем Стојановићевих музикалија смештених ван просторија Библиотеке, пронашли смо мањи број неинвентарисаних композиција у рукопису, које смо пописали у текућем инвентару музикалија (под инвентарским бројем N 34534 – N 34538) у намери да их прикључимо фонду који смо обрађивали.

Упркос очекивањима, степен оштећења већине композиција није велики. Неколицину најугроженијих смо издвојили, скенирали и проследили Народној библиотеци Србије на конзервацију и рестаурацију.¹⁹

Садржинска обрада фонда подразумевала је израду топографских и аналитичких каталожних јединица у лисном *ауџорском каталогу*, док у *електронском каталогу*, на адреси Виртуелне библиотеке Србије, постоји могућност претраживања по стручној (жанровској) одредници (нпр. клавирски

¹⁸ Детаљније о УДК класификацији музикалија у Библиотеци Факултета види у: Романа Рибич, „Стручни каталог музикалија у Библиотеци Факултета музичке уметности у Београду“, у: *Библиошкар – часопис за теорију и праксу библиотекарства* (Високошколске библиотеке), год. 50, бр. 3-4 (2008), Београд, стр. 123-141.

¹⁹ Процес је, услед ограничених материјалних средстава, обухватио само шест партитура и израду луксузне заштитне кутије за оперу *Титар*.

изводи или сонате) и предметној одредници (по наслову, аутографима, преписима итд.).²⁰

За детаљну паралелну обраду у лисном и електронском каталогу одлучили смо се на основу процене да би чување на папиру као архивског записа било веома корисно, првенствено у циљу додатне сигурности материјала приликом комплетирања података у току ревизије каталога. Други разлог је ограниченост читаоничког простора у коме је смештен мали број рачунара, што онемогућава корисницима брзо, ефикасно, квалитетно и целовито снабдевање информацијама.

Прилагођавајући подручја описа стандардном начину описа штампаних музикалија ISBD(PM), **топографска каталожка јединица**, уз одређене модификације, садржи:

ПРИМЕР 1.

787.1 STOJA.P – 53

Stojanović, Petar

[*Introdukcija i Rondo* [op. 130]; za violinu i orkestar; prerada za violinu i klavir, obe deonice] – КОНВЕНЦИОНАЛНИ НАЗИВ

Introdukcija i Rondo [op. 130] / Petar Stojanović. – [S.l.] : rukopis, 1955; 35 cm

Prepis (27.1.1955)

Deonica violine, 7 str.;

Deonica klavira, 21 str.

- ознаку сигнатуре – састављене из УДК броја, Катерове ознаке (Charles Ammi Cutter, 1837-1903) и *numerus currens*-a;
- ауторску одредницу – Презиме и Име;
- конвенционални назив (уобичајени назив у угластој загради испод првог слова одреднице, који се може разликовати од оригиналног назива, а којим се објашњава садржај, врста композиције и извођачки састав);²¹

²⁰ Библиотека Факултета је 2006. године формирала сопствену електронску базу података на основу узајамног библиотечног система Виртуелне библиотеке Србије COBISS.RS. <http://www.vbs.rs/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=70178>.

²¹ Конвенционалан, од латинске речи *conventionalis*, значи уобичајен, договорни. У књижевној терминологији *конвенционални назив* је „наслов који се разликује од оригиналног, а под којим је дело познато у књижевности“. Упор. Милан Вујаклија, *Лексикон*

- опис композиције / садржинску анализу: наслов дела, име и презиме композитора (за сценска дела, хорске композиције и соло песме и текстописца), место настанка, назнаку за рукопис (уместо издавача), годину настанка аутографа (или преписа), број страна и формат рукописа;
- податак о врсти рукописа – аутограф, препис или литографија (са датумом бележења, ако је познат);
- број и врсту инструменталних деоница са бројем страна;
- напомене у виду додатних информација, нпр. о врсти извора код сценских радова; о месту, временском раздобљу и околностима настанка дела;²²

ПРИМЕР 2

Vidi i: STOJA.P – 5 785.72 (u preradi za harfu i obou pod nazivom Sonatina)

Inv. br.: N 14251

МО

- подручје сродне грађе: упут на различите обраде дела;²³
- инвентарски број музикалије;
- ознаку за локацију: МО (магацин [нулти ниво] сутерен).

У ауторском лисном каталогу композиција Петра Стојановића дела су жанровски разврстана по УДК бројевима, а у оквиру сваког УДК броја аналитичке јединице поређане су абecedно по наслову.²⁴ Опис на ауторским аналитичким јединицама је готово идентичан са описом на топографским

сџраних речи и израза, Београд, Просвета, 1975, стр. 451 и Vladimir Jokanović [et al.], *Bibliotekarski leksikon*, Beograd, Nolit, 1984, str. 194.

²² Напомене аутора, често записане на маргинама партитура, посебно су истакнуте приликом каталогизације јер су веома драгоцене у контексту одређивања времена и места настанка дела, локације и професионалне оријентације аутора у датом тренутку, те су значајне у историјском смислу.

²³ Појединачну обраду захтевају примери прерада истих композиција за различите саставе, као што је *Јуџословенски рондо* оп. 113, компонован на три начина – за виолину и клавир, за флауту и клавир и у виду оркестарске партитуре или *Сонаџа* оп. 95 за виолину и клавир у верзији за харфу и обоу, под називом *Сонаџина*.

²⁴ Званично писмо Библиотеке је латинично.

јединицама, осим што је сигнатура формирана инверзно (Катерова ознака, па УДК број) и изостављен је инвентарски број. Кратку биографију са списком заступљених жанрова у рукопису припремили смо као једну од важнијих информација на званичној страници вебсајта адресе Факултета.²⁵

Планира се још и организовање изложбе о животу и раду Петра Стојановића, презентација целокупне рукописне грађе из фонда Библиотеке на Форуму музиколога у организацији Музиколошког института САНУ, као и израда биобиблиографије композитора.²⁶

Резултати обраде

Сврха откривања и промовисања садржаја заоставштине је упознавање домаће и међународне стручне и научне јавности са овим посебним фондом. Циљна група првенствено су музиколози, а затим истраживачи из музичких институција (Музиколошки институт САНУ, Факултет уметности у Нишу, Академија уметности у Новом Саду, Музиколошко друштво Србије – МДС, Међународно удружење музичких библиотека = International Association of Music Libraries – IAML, Међународно музиколошко друштво = International Musicological Society – IMS) и других институција културе широм света (Европска библиотека = The European Library, Међународна федерација библиотечких удружења и установа = International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA), као и српски и инострани репродуктивни уметници. Посебно бисмо истакли заинтересованост професора Факултета музичке уметности у Београду за ангажовање студената на проучавању рукописа, у виду израде семинарских и дипломских радова. Ефекти постигнутих резултата огледали би се, између осталог, и у расписивању појединачних деоница оркестарских партитура солистичких концерта, као Стојановићевих пионирских радова у српској музици овог жанра, што би анимирало музичке уметнике да обрате пажњу на ова значајна дела, углавном никада изведена или спорадично презентована почетком или средином 20. века. На жалост, малобројни аудио записи на магнетофонским тракама, као и ретка извођења у данашње време не дају праву слику о овом значајном аутору. Верујемо да би сазнање о постојању бројних вредних композиција у склопу заоставштине, а у складу с тим и њихова доступност, могло утицати на другачије и инвентивније формирање музичког репертоара најширег

²⁵ http://www.fmu.bg.ac.rs/fmu/posebne_zbirke.html

²⁶ Евантуално објављивање рукописа у виду штампаних или фототипских издања биће могуће након истека ауторских права 2017. године.

Литература

- Вујаклија, Милан. *Лексикон створених речи и израза*. Београд : Просвета, 1975.
- Гавран, Љубинка. „Међународни стандард за архивску грађу“. *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1 (2005): 527-530.
- Jokanović Vladimir, Fahrudin Kalender, Emil Popović, Miloš Stojanović. *Bibliotekarski leksikon*. Београд : Nolit, 1984.
- Мирчов, Светлана. „Библиотеке целине и библиотеке легати“. *Гласник Народне библиотеке Србије* бр. 1 (2004): 11-16.
- Paragraf Lex, „Zakon o autorskom i srodnim pravima“. *Službeni glasnik Republike Srbije*, br.104/2009, http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_autorskom_i_srodnim_pravima.html (преузето 24.04.2014).
- Paragraf Lex, „Zakon o nasleđivanju“. *Službeni glasnik Republike Srbije* br. 46/95 i 101/2003 – odluka USRS, http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_nasledjivanju.html (преузето 24.04.2014).
- Рибић, Романа. „Стваралачка ризница Петра Стојановића (1877-1957)“. *Зборник Маџице српске за сценске уметности и музику*, бр. 28-29 (2003): 161-185.
- Рибић, Романа. „Стручни каталог музикалија у Библиотеци Факултета музичке уметности у Београду“. *Библиотекар – часопис за теорију и праксу библиотекарства* (Високошколске библиотеке) год. 50, бр. 3-4 (2008): 123-141.
- Рибић, Романа. „Библиотека Факултета музичке уметности у Београду“. *Панчевачко читалиште* год. 8, бр. 14 (2009): 76-80.
- Рибић, Романа. „Библиотека Факултета музичке уметности у Београду : најбогатија ризница музичке литературе у земљи“. *Музика класика : ревија класичне музике* год. 4, бр. 12 (2013): 35-37.
- Факултет музичке уметности у Београду, Електронски каталог COBISS. RS <http://www.vbs.rs/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=70178>(преузето 27.04.2014).
- Факултет музичке уметности Београд, „Посебне збирке“, http://www.fmu.bg.ac.rs/fmu/posebne_zbirke.html (преузето 27.04.2014).
- Шмуља, Вања. „Библиотеке цјелине и легати у библиотекама Републике Српске“. *Читалиште* год. 12, бр. 23 (новембар 2013): 52-61.

CATALOGUING OF COMPOSER, PETAR STOJANOVIĆ'S LEGACY OF
MUSIC MANUSCRIPTS FROM THE LIBRARY FUND
AT THE FACULTY OF MUSIC ARTS IN BELGRADE

Summary

Processing of the music manuscript legacy of the composer, violinist, conductor and pedagogue Petar Stojanović (1877-1957), one of the most significant Serbian musicians of the first half of the 20th century, has been presented in this paper. Music manuscripts of different genres, which count 224 units, together with documents, photographs and composer's sketches, are stored at the Library Archives of the Faculty of Music Arts in Belgrade. Description of the materials has been adapted to the International Standard Bibliographic Description for Printed Music ISBD(PM) during cataloguing. Two types of catalogs were formed: author and card, class and subject catalogs in COBISS system. It has been planned to write a composer's bio-bibliography and publish the manuscripts after the copyright expiration.

Keywords: Petar Stojanović, printed music, manuscripts, legacy, cataloguing, ISBD(PM)

Romana Ribić